

**Пам'ятайте
про
Україну!**

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редкація і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Нью-Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Нью-Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

PIK LXXXV. Ч. 184. ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬО ЙОРК. ВІВТОРОК, 29-го СЕРПНЯ 1978 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. TUESDAY, AUGUST 29, 1978 No. 184. VOL. LXXXV

НОВООБРАНИЙ ПАПА ІВАН ПАВЛО ПЕРШИЙ ПРОДОВЖУВАТИМЕ ПРОГРАМУ СВОЇХ ПОПЕРЕДНИКІВ ІВАНА ХХІІІ І ПАВЛА VI

ГОЛОВНА РАДА УПСО ВІДБУЛА РІЧНІ НАРАДИ

Торонто (УПСО) — 12-го серпня 1978-го року відбулися у приміщенні Свято-Миколаївської парафії в Торонті, Онтаріо, Канада, Річні наради Головної Ради Українського Патріархального Світового Об'єднання (УПСО) за єдності Церкви і Народу. В нарадах взяла участь 13 членів (з того двох заступали уповноважені) Головної Ради УПСО, представники крайових організацій за патріархальний устрій Помісної Української Католицької Церкви і інших складових членських товариств, як також запрошені гості. Зареєстрованих було 66 осіб, однак, насправді, учасників було більше. Між гостями були Торонтський Владика Ізидор Борецький, деякі священники з терену Канади та гості з Англії, о. крилошанин Микола Матчак. Перед початком наради Єпископ Ізидор з п'ятих священників відправив заупокійну святу Літургію за спокій душі спочилого Вселенського Архисеря, Папи Павла VI. Учасники Річних нарад УПСО взяли участь в цій Богослужбі, що відбулася саме в день похорону покійного Папи Павла VI.

Нарадами проводила Президія Головної Ради УПСО: заступник голови, інж. Сидір Тимях, секретар ред. Роман Данилевич, скарбник д-р Володимир Бачинський і англомовний секретар д-р Володимир Лацько. Голова Президії УПСО, д-р Петро Зелений, не міг прийти з Європи на наради, тому переслав привіт і свої пропозиції на письмі. Секретарювали ред. Р. Данилевич і мгр Богдан Климовський, член Головної Ради УПСО. Перебрав нараду записував на плівку д-р Володимир Пушкар, член Крайової Управи Товариства за Патріархальний Устрій Помісної Української Католицької Церкви, ЗСА.

Тепле привітання і висловлення батьківського наставлення до Українського Патріархального Світового

Об'єднання передав Блаженніший Патріарх Йосиф окремим посланням. Народи також привітав письмово і телеграфічно Владика Іван Прашко з Австралії. Владика Ізидор Борецький звернувся з сердечним словом до учасників З'їзду і прислухувався увесь час ходові нарад, висловивши признання дічам УПСО за проведену працю. Вітали наради теж усно о. Роман Набережний від Головної Ради Товариства Священників святого Андрія, а д-р Роман Осінчук від Товариства „Свята Софія“ і Комісії Патріаршого Фонду у ЗСА.

Після звітів членів Президії УПСО слідували звіт доповідання, усні або перелані на письмі, про стан Патріархального руху з таких країн: Австралії, Англії, Аргентини, Бельгії, ЗСА, Канади, Німеччини і Франції. Описали відбулися доклади дискусії над порушеними проблемами, проведеною працюю і наміченими плями Президії УПСО на майбутнє.

Головна Рада схвалила приступлення УПСО в членів Злученого Українського Допомогового Комітету, що полегшує адміністративно-фінансову дію Президії. Подано до відома, що УПСО звернулося також з проханням про приступлення до системи Світового Конгресу Вільних Українців (СКВУ). Схвалено відбутися напередодні III Конгресу СКВУ в Нью-Йорку, 22-го листопада 1978-го року, Третій Міжнародний Конгрес, темою якого має бути „15 років Патріархального руху“.

Постановлено провести статутний делегатський З'їзд УПСО в Лондоні, Англія, Європа, 1-го і 2-го вересня 1979 -го року. Затверджено преліминарний бюджет УПСО на 1978/79 рік у сумі 20.000 доларів. З запланованої діяльності на наступний рік схвалено занувати при УПСО Інфор-

НОВООБРАНИЙ ПАПА ІВАН ПАВЛО ПЕРШИЙ ВИГОЛОШУЄ З БАЛЬКОНУ БАЗИЛИКИ СВ. ПЕТРА СВОЄ ПЕРШЕ ПОСЛАННЯ ДО СВІТУ.

Ватикан. — „Я не маю мудрости чи серця Папи Івана, ані підготовки чи культури Папи Павла. Але єсна іхньою місці. Я сподіюся, що Ви допоможете мені своїми молитвами“ — заявив Папа Іван Павло Перший у своєму першому посланні до світу, виголошеному в першому повному дні його понтифікату минулої неділі, 27-го серпня 1978. Заповідаючи, що він продовжуватиме програму двох своїх попередників, Папи Павла VI і Папи Івана ХХІІІ, новообраний Папа, що прийняв імена цих своїх двох попередників, окреслює свою програму як „новий лад“ більш справедливий, із тривкішим миром та більш ширшою співпрацею між людьми і народами світу. Вибір нового Папи насту-

пив уже в першому дні конклаве-зібрання кардиналів минулої суботи, 26-го серпня, що було великою несподіванкою для всього світу, тим більшою, що на 263-го наслідника св. Петра як глави Католицької Церкви обрано 65-літнього консервативного кардинала Альбіно Люсіні, якого перед його вибором не зараховували до головних кандидатів на вибір. Проте, швидкість його вибору, що наступив уже по чотирьох годинуваннях, свідчить про те, що власне його кандидатуру мали на думці численні кардинали вже перед початком конклаве.

Подобиці про вибір, особу та життя новообраного Папи Івана Павла I будуть подані в черговому виданні „Свободи“.

Сенат проголосував 52.5 бильйона доларів на допомогу шкільництву

Вашингтон. — Продовжуючи схвалювати законопроекти, які стосуються допомоги публічним початковим і середнім школам, Сенат минулої четверга 86-ма голосами проти 7-ох схвалив законопроект, який пропонує на наступні п'ять років призначити 52.5 бильйона доларів для публічних шкіл, зокрема шкіл у бідніших частинах і містах ЗСА. Частина із згаданої суми має піти на безпосередні дотації біднішим учням.

Із 52.5 бильйона доларів Сенат призначив 754 мильйони на спеціальну програму, яка має на меті поліпшити навчання трьох підставових дисциплін: читання, писання і арифметики.

Сенатський законопроект піде до спільної

комісії обох Палат Конгресу, бо Палата Репрезентантів схвалила дещо меншу допомогу публічним початковим і середнім школам. Спільна комісія теж мусітиме узгодити розбіжності між іншими законопроектами, які стосуються допомоги шкільництву, бо Палата Репрезентантів схвалила безпосередню фінансову допомогу приватним і парафіяльним початковим і середнім школам, як теж податкові кредити батькам дітей, які ходять до тих шкіл, а Сенат відкинув обидві пропозиції, твердячи, що безпосередня допомога парафіяльним школам і податкові кредити батькам противорічили б Першому Додаткові до Конституції ЗСА, який має на меті запевнити „відокремлення релігії від держави“.

Візита китайського верховода в Македонії викликала нові контрверсії

Београд, Югославія. — Ройтер інформує, що візита голови китайської Комуністичної партії і прем'єр-міністра уряду Гуа Куо-фенга до республіки Македонії, куди він поїхав на запрошення Македонської Академії Наук в Скоп'є, викликала нові контрверсії і обопільні обвинувачення в Советському Союзі, Болгарії, Албанії і Югославії. Болгарія, яка є найвірнішим сателітом Москви, закинула президентів Тітові, що він зумисне післав китайського гостя до Македонії, щоб підкреслити існування окремої югославської республіки і македонського народу, бо в розумінні болгарів такого народу немає, а населення, яке заселює ту провінцію, є болгарського походження. „Говорення Гуа про „македонський народ“, — заявляє болгарське пресове агентство, — є наглядним доказом, що він (Гуа) йде на повіді югославської пропаганди і самого Тіта“.

Советський Союз і Албанія підтримують становище Болгарії про неіснування македонського народу. Крім того, албанці, які ще донедавна були близькими приятелями китайських муністів та одержували від них значну фінансову і технічну допомогу і тільки недавно пірвали зв'язки з Пекіном, ще додатково стверджують, що югославський уряд переслідує албанську меншину в Македонії і в інших республіках Югославії. Політичні спостерігачі погоджуються з думкою, що поїздка Гуа

до Македонії є певного роду приязним жестом у бік Тіта, який вже віддавна намагається переконати своїх східних сусідів, що існує Македонія і македонський народ.

Виступаючи на пресовій конференції, речники югославського уряду — секретар Центрального Комітету югославської Комуністичної партії Мілойко Друлович і заступник міністра закордонних справ Будімір Лонкар — категорично заперечили твердження уряду СССР, Болгарії і Албанії, що включення Македонії у відділи китайського гостя було, мовляв, зумисним актом, скерованим проти трьох названих держав.

Кореспонденти, які супроводять Гуа в поїзді по Югославії, повідомляють, що тільки мала горстка населення Скоп'є виїхала на летище, щоб привітати китайського верховода і його делегацію. В коментарі советського агентства ТАСС і коротких замітках у „Правді“, які появились в середу і четвер, 26-го і 27-го серпня ц.р., говориться, що Китайська Народна Республіка, а згідно її нові керівники, намагаються закінчити свою волю Балканським країнам. Советський засоби масової інформації погрожують, що „підступні заходи“ Китаю напевно будуть засуджені соціалістичними країнами, бо вони становлять поважну загрозу не тільки для них, але також для багатьох західних держав.

В Китаї починають критикувати Мао Тсе-тунга

Токіо. — Японська пресо-ва служба інформує, що в Китаї поступово починає проявлятися критика буйшого голови партії Мао Тсе-тунга, „батька“ китайського комунізму. Ця пресо-ва служба з Пекіну, цитуючи члена комуністичної партії та представника китайського уряду, які просили не подавати їхніх імен, пише, що було б „помилкою думати, що історичне керівництво Мао було непомилковим“. Китайський народ шанує й любить Мао Тсе-тунга, але в той самий час народ знає, що він поповнив деякі помилки після культурної революції в 1966-1969 — заявили згадані китайські чинники. Багато партійних діячів не мають наміру критикувати політику буйшого голови партії, бо лише пройшло два роки від його смерті, однак „непомилковість“ Мао все частіше й частіше ставиться під сумнів.

Прагматична політика

теперішнього керівництва китайської партії, пов'язуючи теорію з соціальною дійсністю або „несталих умов“, може привести до хоч частинної перевірки політики й думання Мао Тсе-тунга, як подає цитоване пресове агентство.

Марія Дайт, одна із групи адвокатів і професорів, що недавно відбула 21-денну подорож до Китаю, заявила представникові Асоціації преси, що в Шанхаї деякі китайські культурні діячі часом жвавили вислів „банда п'яток“, включаючи Мао до широко відомої „банди чотирьох“. Як відомо, т. зв. „банда чотирьох“, під керівництвом адвои мао, Чіян Чінг, плянувала повалення нового режиму верховоду Гуа Куо-фенга. Знаємо, що ця „шайка“ поклалася, будімо, на вчення Мао Тсе-тунга про „постійну революцію“, щоб забезпечити чистоту комунізму.

Совсти припинили справу проти двох американських кореспондентів

Американські кореспонденти Гаролд Пайпер і Крег Вітні біля дверей московського суду

Москва. — Ройтер інформує, що Советський Союз вирішив припинити справу обвинувачення проти двох американських кореспондентів Крега Вітні з „Нью Йорк Таймсу“ і Геролда Пайпера з „Балтимор Сан“, проти яких тривала довга судово розправа без їхньої участі, ведена на підставі обвинувачення внесеного советським Державним Комітетом до телебачення, який згодувався „обидженням“ згаданими кореспондентами при передаванні інформації з Тбілісі, коли там відбувався політичний процес над Зв'язком Гамсахурдіє. Суддя Лев Алмазов, що минулого тижня проголосив був, що судову справу проти Пайпера і Вітні припинено тому, бо Державний Комітет телебачення і радіо вже не настоєно на опублікуванні спростування. Алмазов, проголошуючи своє рішення, яке він зробив напевно в узгодженні з його зверхниками, додав, що він всеодно повідомляє міністерство закордонних справ

СССР, що обидва американські кореспонденти „дуже неухвалюю поставились до рішення советського суду“.

В середу, 23-го серпня ц.р., Вітні і Пайпера покликали до міністерства закордонних справ в Москві, де їм заявили, що вони могли втратити свою акредитацію і тим самим були б „видворені“ поза кордони СССР. Однак заступник пресового відділу в міністерстві, Лев Крилов, заявив, що міністерство цього потягнення не робитиме в ім'я кращої співпраці між Советським Союзом і З'єднаними Стейтами Америки. Органи КГБ натовість ведуть й далі „справу“ проти американського бизнесмена Френсіса Кроффорда, представника великої американської компанії сільськогосподарських машин, якого совети закидають торгівлю закордонною валютою. Минулого тижня „сесія“ в КГБ тривала біля 8 годин.

Нова хвиля втікачів прибуває з Камбоджі

Бангкок, Тайланд. — Канцелярія Високого Коміснера для справ втікачів при Об'єднанні Націй інформує, що останнім часом знову дуже збільшилася кількість людей, які втікають з комуністичної Камбоджі до сусіднього Тайланду.

Протягом минулого тижня понад 150 камбоджців втекли до східної частини Тайланду, наражуючись на поважні небезпеки під час втечі крізь джунглі, камбоджські пограничні патрулі, заміновані поля тощо. Проте, число тих втікачів постійно зростає.

Коментатори припускають, що кількість втікачів зростає з двох причин: комуністичний терор в Камбоджі продовжується, а в той самий час Камбоджа була змушена відтягнути деякі військові частини з кордону з Тайландом і перекинути їх на кордон з В'єтнамом, бо між ними двома комуністичними країнами дійшло до поважного збройного конфлікту.

Згідно з твердженнями вті-

качів з Камбоджі та звідомлень розвідок вільного світу, комуністичні власті тієї азійської країни від 1975-го року, тобто від окупації Камбоджі комуністичними партизанами „Хмер Руж“, своїм терором спричинили загинути 1.2 мильйона осіб із 8-мільйонного населення. Президент Джиммі Картер назвав камбоджський режим „найжорстокішим порушником прав людини в світі“. Демократичний сенатор Джордж МекГоверн із Південної Дакоти, демократичний кандидат на президента в 1972-му році, який в минулому гостро виступав проти вмішування ЗСА у В'єтнамську війну і разом з іншими лібералами вимагав негайного відтягнення американських військ з Індокитаю, минулого тижня цілком змінив становище і закликав до створення міжнародної військової сили, під керівництвом Об'єднаних Націй, для повалення комуністичного уряду Камбоджі, щоб здержати народодовбивство у тій країні.

Американський корабель вирятував 410 в'єтнамських втікачів

Гонг Конг. — Минулого четверга, 24-го серпня, американський військовий корабель „Ю.С.С. Випел“ причалив до Гонг Конгу із 410-ма в'єтнамськими втікачами, яких два дні раніше врятував від неминулої смерті 100 миль від берегів В'єтнаму, коли човен-пирон, на якому вони втекли з тієї комуністичної країни, почав потопати. Між врятованими не було ні одного моряка, але було багато жінок і дітей.

Залога корабля „Ю.С.С. Випел“ ризикува-

ла своїм життям, щоб рятувати в'єтнамських втікачів, бо тоді на морі була велика буря. Втікачі втекли з В'єтнаму кілька днів раніше, а протягом 4-ох днів перед рятунком їм не вистачало ні води, ані харчів.

Того самого дня, коли американський корабель із 410-ма в'єтнамцями причалив до Гонг Конгу, британський військовий корабель вирятував 157-ох інших втікачів з В'єтнаму, які також втекли на човні.

33-тя КОНВЕНЦІЯ ОУЄВЦ ВІДБУДЕТЬСЯ В БІБЛІЙНОМУ ЦЕНТРІ В АШФОРДІ, КОННЕКТИКАТ

Елмгорт (вг). — Секретаріат Об'єднання Українських Євангельсько-Баптистських Церков у ЗСА повідомляє, що 33-тя ділова Конвенція ОУЄВЦ у ЗСА відбудеться цього року в Біблійному Центрі в Ашфордї в днях від 1-го до 4-го вересня.

У Конвенції братимуть уділ делегати і гості із баптистських Церков ЗСА, Канади, Англії та гості з України. Гасло Конвенції „Христос — немирущий ідеал“ буде правити за провідну думку для всіх проповідників Слова Божого.

У додатку до ділових нарад, під час Конвенції буде діяти аж п'ять семінарів, які будуть трактувати такі принципи ділянки християнського життя, як „Читання Біблії для духовного зросту в особистому, церковному і національному житті“, „Мій дім — домашня Церква“ — семінар Жіночого Об'єднання; „Майбутнє завдання християнської молоді“ — семінар для молодих людей; „Євангельська журналістика“ — семінар для працівників преси та церковно-організаційний семінар для адміністративних працівників у церквах.

Слово до молоді виголошить докторант Оттавського університету, проп. Ярослав Пінчук. Під час Богослужень проповідями Святої Євангелії будуть служи-

ти пастори д-р І. Беркута, д-р І. Кмета, пастор І. Барчук, пастор Ф. Любювний, мгр Д. Марійчук, д-р М. Брич та інші. Спеціальне слово на програмі Жіночого Об'єднання виголосить голова Всеукраїнського Баптистського Братства, пастор Олександра Гербузок. Всіма сесіями з'їзду буде керувати голова Об'єднання, пастор Володимир Домашовець.

33-тя Конвенція ОУЄВЦ урочисто відзначить славу історичну подію в житті Української Баптистської Церкви — 60-річчя Першого Всеукраїнського З'їзду Баптистів, який відбувся в днях від 1-го до 8-го жовтня 1918 року в Києві під час незалежності України. Тоді Україна мала повну волю й релігійне життя всіх українських Церков провітало. Реферат про цей з'їзд виголосить пастор Володимир Домашовець. З'їзд також відзначить 25-річчя українського баптистського видавництва „Дорога Правди“.

У резолюціях з'їзду буде трактуватися справа переслідування всіх християн в Україні за Віру Христову і будуть накреслені нові напрямки для духовного життя та похвалятися місією діяльності церков у зближенні Христа, який у практичному християнському житті має бути немирущим Ідеалом.

УНС — СОЮЗ ІДЕЙ ПРАЦІ ТА ІНТЕРЕСІВ НА ПРАКТИЦІ

Одинадцять з черги головних предиків Українського Народного Союзу, св. п. д-р Дмитро Галичанин (1950-1961) назвав свого часу Український Народний Союз „Союзом ідей, праці та інтересів“. Це мало своє чергове практичне підтвердження, як недавно, в дорозі на Український Фестиваль Нью Джерзі, Українську Будівлю УНСоюзу та приміщенні в ній його Головного Канцелярію і в-ва „Свобода“ відвідали члени 256-

го Відділу УНС з Рівер Гед на Лонг Айленді — „Догомострові“. У прогулянку і відвідинах, що їх зорганізував і ними проводив секретар Відділу Кирило Безкровайний, взяла участь пів сотні членів Відділу практично з-поміж усіх прошарків українських поселенців в Америці: давніх поселенців та народжених уже в Америці їхніх дітей і внуків та нових поселенців і також їхніх народжених уже в Америці дітей. Відві-

дувачі, що були одушевлені всім тим, що побачили і почули, зустріли, привітали та зі станом і працю Головної Канцелярії знайомих головний секретар Володимир Сохан, а зі станом і працю видавництва знайомих відвідувачів ред. А. Драган. Згадати б, що між відвідувачами був видатний наш мистець проф. Петро Андрусів, тепер мешканець Рівер Геду та член 256-го Відділу УНС. На фото —

члени 256-го Відділу УНС під час відвідин в Головній Канцелярії УНС в Джерзі Сіті. Перший зліва стоїть п. Кирило Безкровайний, секретар 256-го Відділу та організатор і провідник прогулянки, а перший справа стоїть головний секретар Володимир Сохан, який зустрів та привітав гостей і познайомив їх зі станом і працю „Союзу ідей, праці та інтересів“.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1103 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не можуть відкликати погляд Редакції. Редакція нестирає собі право в потрібні випадках скорочувати надіслані матеріали, незалежно від того, чи повертаються тільки ті, коли автор собі це виразно зазначив, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — \$30.00, на пів року — \$16.00, 3 місяці — \$9.00. Для членів УНАОу 65 центів. За кожну зміну адреси — 25 центів. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07302

Родезія на черзі

Пресові агентства поінформували, що кубинський диктатор Фіделі Кастро, очевидно, зі згодою його кремлівських протекторів, які одинокі зацікавлені розпаленням локальних війн на африканському континенті, вирішив "допомогти" чорним родезійським партизанам і так званому "Патріотичному Фронту", який діє під керівництвом Роберта Мугабе, розпочати військову офензиву проти урядових родезійських військ, метою якої є "перерізати" надбове територію Родезії і в опанованій комуністами частині створити сильні випадкові бази партизан і кубинських авантюристів для дальшої війни проти уряду білої меншості, який, до речі, поступово передає в руки поміркованим чорним, з чим не погоджуються прокомуністичні елементи і сам Мугабе.

У пов'язаних з цією "допомогою" до сусідньої з Родезією Замбії, на території якої приміщуються усі головні бази чорних партизан, перевезено 4.000 кубинців з військових баз в Анголі, але в дорозі знаходяться далішні 5-6.000 кубинських воїнів і, як інформують військові заохідні розвідки, велика кількість зброї зі складів в Анголі і безпосередньо із Советського Союзу та інших комуністичних країн Східної Європи. Про концентрацію кубинських військових частин пише також французький щоденник "Л'Ефіро", відмічаючи, що, крім військових пересувань і накопичення великої кількості зброї й амуніції, речники "Патріотичного Фронту" з допомогою Москви розпочали вже в багатьох країнах Африки "дипломатичну офензиву", метою якої є здобути прихильність урядів неутраляних країн і тим самим запевнити собі також політичну перемогу в майбутньому, як навіть прихильні голоси на форумі Організації Об'єднаних Націй, де, після військової перемоги, буде рідшитися доля Родезії. Виглядає, що комуністично-імперіалістичне посягання військової активності в Родезії бажують одною кулею вбити не два, а три зайці: розпалити ще одну локальну війну, придержувачи засади, що у каламутній волі краше рибка ловиться; задовольнити бажання прокомуністичного "Патріотичного Фронту" та відтягнути з Анголі деяку кількість кубинських воїнів і тим самим задовольнити бажання деяких країн, які протестують з приводу кубинських військових контингентів в Анголі.

В дипломатичному світі думали, що після різкої промови президента Картера, яку він вголосив перед кадетами військово-морської Академії в Аннаполісі, Меріленд, і у якій він закликав Брежнєва, що той, з одного боку, говорити про мир, розпинається за політику детанту, але, з другого боку, переводить в Африці і на Близькому Сході агресивну імперіалістичну політику, наступлять якісь зміни; остаточно західний світ не може довго залишатися безчинним і толерувати агресивні потягнення Москви, авантюристичні вибори Кастро і випадкові партизанські акції катангійських "жандармів", професійних вбивць, які на протязі двох днів перебування у провінції Шаба в Заїрі замордували понад 800 осіб, переважно білого населення, робітників і техніків у копальнях міді. Але після твердих заяв в Аннаполісі наступили інші, злагіднюючі заяви Президента ЗСА, а проти нього сформувалась чимала опозиція. А шкода, бо Москва і її підручні після різкого виступу Картера і деяких політичних потягнень, пов'язаних з авантюристичною акцією комуністів в Заїрі, почала вже була зивати прапори у деяких місцях Африки, знаючи, що ЗСА не погодиться на поглиблення розкладу африканського континенту і на розпалювання нових "визвольних революцій".

Справа ще не зовсім втрачена, якщо президент Картер не слухатиме поради і не керуватиметься політичною філософією державного секретаря Сайруса Венса, амбасадора ЗСА до ОН Енрі Янга і з-поза куліс колишнього секретаря Генрі Кіссіджера, які, закидаючи Бжезінському "російський ресантімент", бажують повернути американську політику на старі шляхи капітулянтського детанту, проти якого він заявив таке виразне становище у згаданій промові в Аннаполісі.

І. Вовчук

У ВЕЛИКОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ТРИКУТНИКУ: КНР—ЗСА—СССР

[1]

Стратегія московсько-большевицького "миротворення", яку так настирливо провадить ханат ЦК КПСС друге десятиліття, здійснюючи генеральну лінію політики "мирного наступу" на капіталізм, надто ускладнила зовнішні відносини в світі, хаотизувавши їх. Не буде перебільшенням твердження, що ніколи ще після Другої світової війни в світі не було такої гострої напруги, як нині. Советський похід визвольного-загарбницького напруги поширено на всі вигідні для нього стратегічні пункти, нагромадивши сили-силенику товариств і організацій, включно з Світовою Радою Церков, які сприяють ширенню советських загарбницьких впливів, де-вігдно і можливо. Прикриваючись підтримкою національно-визвольних рухів, при мовчанні байдужості світу, советизацією охоплено кілька країн Африки.

Мовчазна байдужість, потураючи ширенню советського походу, сприяла витворенню враження, що визвольніська советизація, здійснювана в Африці кубинськими збройними загонами, знаходить підтримку в африканських народах і зрозуміння серед т. зв. "неутраляних" країн, що стоять осторонь в протиставленні двох блоків. Така уява дуже далека від дійсного стану. Держава арабського світу не хочуть московського "визволення", що перетворює країну на додаток до імперського комплексу СССР з висвітленою незалежності. Београдська конференція міністрів закордонних справ неутраляних країн, як вони себе іменують, показала, що визвольна советизація країн, ким допомагає Советський Союз визбується колоніальною залежності, щодалі зустріваче сильніший спротив. Навіть орган міністерства зовнішніх справ СССР "Новое время", навітлюючи перебіг конференції, 25-30 липня писав, що "деякі делегати намагались поставити на одну дошку політику СССР і ЗСА". А головне, що на конференції "виявились намагання делегатів насвітити викривлено інтернаціоналістичну допомогу Куби народам Етіопії і Анголі" ("НВ", ч. 32-8-1).

"Новое время" не згадує, як президент мов би підпочного Москві Аль-Жури, Гуорі Бумедієні, вказавши на неприпустимість в Африці чужих збройних сил, запропонував створити в Африці на зразок ОН "Африканські збройні сили". А тоді окупантські збройні сили з Куби, на багнетях яких пересуваються советизація, будуть усунені, їх заступають африканські. До того йде.

Знавши запутані африканські відносини передбачають, що політика визвольницького загарбництва СССР в Африці закінчиться так, як закінчилась американська війна з комунізмом у В'єтнамі. Уже нині, на перших кроках советизації "визволення" країн, чорний континент, який, за окресленням африканських патріотів, "нагадає знак злоти", ніяк не хоче миритися з визвольницькою советизацією; він шукає свого шляху, яким має крокувати далі. В Африканському Розі аганданські партизани воюють проти етіопського визволення кубинськими збройними загонами під командою советських командирів. В Анголі спротив проти советизації перетворився у громадянську війну. На півдні з диктатором Нето веде війну УНІТА, яку, на думку журналу "Тайм", підтримує половина населення країни, на півночі країни діє Визвольний Фронт. А до того постванська війна Еритрії за незалежності країни і боротьба Демократичної Республіки Емену з советизованим Південним Еменем — все це витворює дуже складну ситуацію для визвольної стратегії Москви, якою на африканських обширах керують чотири советські генерали.

Невдоволення проти гегемонізму на конференції міністрів зовнішніх справ країн, що стоять осторонь від обох протиставлених блоків, вважаючи себе неутраляними, в своєму виступі доповнив сканденовано югославський президент маршал Тіто. Благуючи міністрів 85 країн усунути розходження, підписати стратегію визвольницької агресії, Тіто рідше, не називаючи імен, засудив "мілітарні втручання деяких держав у справи інших країн, під якими б лозунгами те не діялось". Московська преса ніде й словом не згадала про виступ президента Югославії, промовчує його провідну ролі в ній, як головного ініціатора конференції.

(Продовження буде)

МИСТЕЦЬКА ВИСТАВКА ОЛЕНИ БАЧИНСЬКОЇ

Вудсток, Н. Й. — Тут в Американській Мистецькій Галерії "Клайнерт Галері" відбувається на протязі серпня п. р. виставка американських визначних мистців, у якій бере участь наша мисткиня Олена Бачинська. Вона виставляє скульптури, емалі і великі акти, розовані вугликом. Виставка відкрита до кінця серпня і її можна оглядати кожного дня, крім понеділка, від год. 1-ої до 5-ої по полудні.

А. Орликовський

УКРАЇНЬСЬКА СПРАВА З ПОЛЬСЬКОЇ ТОЧКИ БАЧЕННЯ

[2]

Врешті ще одна важлива справа входить в обсяг польсько-українських взаємин — це увага польського політичного світу до української політичної еміграції, тобто до її проводу.

Не лише польський, але так само чеський, румунський та інші політичні центри бажують бачити нас в політичній єдності, при одному політичному — державного характеру — осередку, яким повинен бути в їхньому такі розумінні український державний центр на візі польського, чеського, хорватського чи балтійських народів. Власне браком такого одного політичного проводу та нашою розгубленістю в нашій своєрідній демократичній оригінальності ми хоч-не-хоч ставимо себе в дуже погане та невигідне положення перед зовнішнім світом. Ми прямо обнижуємо себе в політичному сенсі, втрачаючи своє партнерство. Причини всього цього зла лежить в нашому "вічному" лихові: крайньої особистості індивідуальності, в першу чергу, як теж і групової а то й земельної, які заглушують так нам потрібне почування тотальної відповідальності та всенародного інтересу, в першу чергу за ким: Україна спільне добро всього її населення та кожного її громадянина.

Старі приповідки: "моя хата скраю" та "сам собі пан" створює розбиття та причину непошановання авторитету.

У цій прикрій ситуації рятувати може нас незмінна важливість сучасної сутності України, її твердих реальних, підстав хоч поки що, небачених (через скрутні політичне положення нації) її вартостей економічних, геополітичних та інтелектуально-професійних. Оця остання цінність української нації повинна бути основою, а дві інші (географічно-економічні) повинні бути фундаментом, на якому індивідуальність створилася й дійшла до певних вершин та в змагу за рівність чи партнерство з другими націями світу. Стоїть питання видержливості на поверхні. Власне про це невидимо ще цінність сучасної України була мовою в попередній статті автора цієї статті на тему польсько-українських взаємин на сторінках "Свободи". Тут можна лише додати, що оця невидима велич української справи, яку можна побачити лише шляхом наукової аналізи, вивчення чи дослідів, в польському світі її бачать поки що лише одиниці, старе "габбі" яких до української справи найшляхетніше зрозуміння, хоч і не в досконалої формі. І саме оці одиниці, до яких належить власне польські українофіли панове Єнджевіч, Лободовські, Малішевські, а коліс належали: пп. Мєрошевські,

Фрілінг та романтик польсько-української приязни сенатор Т. Кателібаха та інші. Загал польського політичного світу досі не розуміє та може й не дозрів розуміти, українську проблематику. Це пізнання української вартості вважаємо приїде скоріше чи пізніше, хоч може й не шкодою для польської сторони. У висліді мавмо на сьогодні з польського боку боязкі, повні непевності, декларативні, безвартісні компліменти, у яких все ж таки криється прихована осторожність у скритій запитній формі:

а) що каже Польонія, вірна старому польському крайне націоналістичному катехізмові, та

б) що каже наш сильний непередшисенський, бізнесово-наставлений Вашингтон, Лондон, Париж та емігрантська Росія, якщо в Москві західний польський світ, не ма всенародний.

І тут власне іще одна трагічність наших обосторонніх стосунків. Цей негатив впливає із слабкості польської, так сказати б, політичної "суверенності", узагальненої від польських колишніх союзників та мало-важності польської справи в світовому масштабі, через слабкість всієї польської сутності, як під економічним, так стратегічним й геополітичним оглядами.

Польський провід у західному світі не спроможний з того приводу витворити свою політичну лінію в питанні Сходу, мавши почуття залежності від західних потуг та наставлення своїх мас. Це створює всю згубність, безвигідність в наших діалогах. Находимося гейбі в зачарованому колі, з якого немає виходу. У висліді, наші обосторонні стосунки в реальному баченні ідуть старим шляхом взаємного недовіря, ворожнечі, підозирливості, безвигідності з імпасу. А всю винув за переслідування українців в сучасній Польщі спихають поляки на варшавський режим, на поодиноких обласних директорів, а не по-старому існуючу польську духовість, сенкевичівську ментальність, яка бачить нещастя сучасної Польщі в "запроданстві" українців, що зрадили Польщу у 1939 р., замість вірно її боронити передніми та советськими арміями. Знову ж нарікання українців на польські сучасні переслідування, польська еміграція зв'язує із найвищою українців в західному світі, які слухають ворожої пропаганди про видумані гноблення українців в сучасній Польщі, мовляв, все робиться з наміром не допустити до українсько-польського поєднання та спільного життя під покровом "польської корони", чи в межах польсько-русько-литовського коммунівелу на візірці Ягайлонського XV-XVI століть. Цілковита

Ст. Федорівський

АРХЕОЛОГІЯ Й ЛІТЕРАТУРА

Археологія — це наука про минуле буття. Вона не залишила писаних документів у сучасній формі. Археологи вивчають минулу на мертвих пам'ятниках старовини і в шматках злота, що відкривають очі сучасникам на речі кількісності давності. Література чи письменство показує життя сучасників і давноминуле на підставі переказів та історичних документів.

Докія Гуменна, усім відомий письменник, поєднала археологічні знання з сучасною літературою і дала нам під назвою "Минуле плыве в прийдешнє". Книжка видана під фірмою Української Вільної Академії Наук, Нью Йорк 1978, 376 сторінок.

Не кожен пересічний читач розуміє значення археології, а ще менше знає історію нашої землі, на якій існувало людське життя з високою культурою 15-20 тисяч років тому. Наша плодотворна письменницька збагатила національну культуру новою літературною працею, написаною на підставі археологічних здобутків протягом останніх 70-80 років. Це є великий вклад не лише в нашу літературу, але й пізнавальну

взаємовиключність думання.

Ясно, що вся ця польська політична романтика зводиться до українсько-польської справи та поблажливе глядіння з боку українців на добродушність польських українофілів.

Коли ж знову взяти до уваги науковий українсько-польський діалог, який недовго набрав досить розголосу в українському світі, то оця дискусія, яка не має поважної взаємності, стає остаточно маловартісною через те, що навіть польський академічний світ щойно в стадії пізнання сутності справжньої України й не спроможний на викресання нових догм, які завтра можна би вже в якійсь формі пристосувати до реальних дій в користь обох народів.

Реально підходячи до справи, нашим обом сторонам потрібний діалог типу Бегін-Садата, а не китайсько-американський з Варшави 1960-их років. Як можна витратити час на взаємознання, взаємно-вивчення, коли наші обидві нації стоять на фронті в боротьбі за буття? Сучасний діалог наших обох сторін — це шлях, до нікуди, тим паче, коли цим діалогом займаються переважно люди пожилого віку. За п'ятнадцять років, коли останні романтики України польського роду покинуть цей світ, хто буде вести дискусії? Молодих польських українців є обмаль, та на них дивиться польський світ з поблажливістю такою...

Який же тоді можливий вихід в цій ситуації?

[Закінчення на стор. 3-ій]

науку про сіру давнину землі української. На жаль, наші критики й науковці не спромоглися дати заслуговану рецензію на твір "Минуле плыве в прийдешнє".

Я ніколи не пробував пера в жанрі критики, маю обмежені знання з археології й тому не беруся писати фахову рецензію на появу важливої книги про землю українську. Все ж таки, користуючись правом читача, хочу висловити власну думку про книжку. Книжка видана гарно, в твердій обгортці, на добром папері. Обгортка: фрагмент трипільської кераміки.

Книжка читається з захопленням. Читаєш можливість пізнати історію української землі і понад п'ятнадцять тисяч років тому. Одна справа археології української, як і чужинської археології досліджують історичні матеріали з метою встановити людське життя в Україні на видобутих експонатах (знаряддя хліборобства, хатні речі, жіночі прикраси та, навіть, на залишках цілих поселень) та визначити висоту культури людей тих часів. Це, так би мовити, завдання чистої науки.

Гуменна на візірках старовини, на окремих експонатах досліджує людське життя в усіх формах: ріднина, громадська, розвиток духової культури. На великій кількості експонатів, на яких збереглися малюнки, відтиски, форми жіночих прикрас та хатніх речей, авторка виводить історичну тяглість матеріальної культури, види якої дійшли до наших часів, тільки наслідуються в більш досконалих формах. Цим самим авторка доводить, що давноминулі поселення на українських землях і були предками сучасної української нації та, може, предками сусідніх з Україною тепер націй. Важливе в творі те, що авторка звела до купи розпорошені наукові домісли археологів і ними видобутих експонатів на великих обширах України, довела на низці прикладів, що Україна велика не лише територією, але первопочатком людського життя, матеріальної й духової культури, звідки люди і культури перемандрували на Захід Європи та на схід у сучасну Московщину.

В її творі виступають герої людських племен, віки та мовчазні глибини й кам'яні виробы з Трипільської і далеко до Трипільського періоду.

Розуміється, книжка написана як літературний твір, але читач має її студіювати уважно як наукову працю. В багатьох місцях книжки не має документальних доводів, відчувачуться здогадки авторки, та й не обійшлося без авторської фантазії. Однак книжка заслуговує на високу оцінку. Хочеться сказати: авторка написала цю книгу з юнацьким захопленням. Слава авторці!

[Кінець]

Почалась судова розправа над Індірою Ганді

Нью Делфі, Індія. Асоційований Прес інформув, що 23-го серпня, у цій столиці Індії, почався судовий процес над Індірою Ганді, яку обвинувачують в політичній корупції. Того дня сотні прихильників колишнього прем'єр-міністра Індії оточили будинок суду, і вигукуючи, додавали їй відвагу.

Суддя Джей Д. Джейн відкрив розправу, мотивуючи це тим, що 900 матеріалів, які доказують причетність Індіри в корупції та конечна

присутність 540 свідків вимагають достовірного часу, щоб вглянути і перевести цю розправу. Він також заявив, що Індіра Ганді і три її колишні прихильники не можуть залишити країну так довго, доки не закінчиться судовий процес, який правдоподібно триватиме цілий рік. Судова розправа, включно з такими процедуральними справами, як покладання заборони на кожного підсудного — 1,875 дол., тривала 45 хвилин.

Петро Саварин

"СЕЛО УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ" В КАНАДІ (ДЕШО З ІСТОРІЇ)

[3]

Про розвиток і адміністрацію "Села УКС" можна довідатися зі звіту п. Осташевського на 2-их зборах "Дорадої Ради Села УКС", які відбулися 5 грудня 1977 р. І так, згідно зі звітом Осташевського, "Щільно Село УКС" є: зібрати всі важливі елементи української спадщини малого сільсько-міського поселення (комуніти) в Альберті в період від 1891 до 1920 рр.; зберегти, реставрувати і відбудувати історичні будинки; зібрати, законсервувати і задокументувати всяке історичне приладдя, начиння, знаряддя, меблі, включно із тяжкою машинерією, які були вжитку в тих будинках і на землі; продемонструвати техніку управи землі, всяких ремесел, торгівлі, домашньої і громадської активності та культурне і духове життя цих поселень; злістувати відносини українців до інших етнічних груп і подбати про те, щоб те все могли побачити відвідувачі — щоб альбертці могли остаточно оцінити вклад українців в культурну мозаїку Альберті. Село УКС має бути реплікою типового степового містечка, а докопіншими фармами, на початку століття, яке характеризували сильні українські соціальні, культурні, релігійні та економічні впливи...

Що зроблено на Селі УКС від 1.4.1975 р.

Як уже згадано, в 1975 р. Село УКС, властиво, не функціонувало зовсім, коли йдеться про відвідувачів чи якісь технічні фізичні роботи, в 1976 р. воно вже було відкрите для відвідувачів, як і було відкрите в 1977 р., з 2.5 липня місяця 10,460 осіб. В 1976 і

Однак бюджет, призначений на 1977 р. в сумі 542.000.00. не був витрачений. Що залишилося, йде на цей 1978 р., з бюджетом 6.15 мільйона. Взагалі, треба згадати, що розбудову Села УКС міністер Юркс проіснує із 5 років до 3 років, але бюджет — 3,5 мільйона — виглядає абсолютно замалим.

Можливості і перспективи

Немає сумнівів, що концепція українського музею під війсьним небом — "Села УКС" — це щось величезне і всім, що до неї в якийсь спосіб причинилися, належить велике признание. Автор цих рядків завжди вважав, і далі вважає, що з усіх вілних країн в світі, жуди доля в один чи інший спосіб закинула українців, Канада була, є і буде найкращою. Такі речі можливі тільки в Канаді: Канадський Інститут Українських Студій, дво-мовне шкільництво, багатокультурність і тепер, "Село УКС". Мірляом культури більшість є те, як вона трактує свої меншості. Інша справа, що меншості є теж громадянами, і їм належить точно те саме, що й членам більшості. На державний кошт англосакси, повинні мати й різні етнічні групи. Так вимагають принципи рівності і людяності. Культура не має, в останній своїй аналізі, ні запаху, ні кольору, ні якогось мірила, але найкраще зростає вона, як показує історія, на національних ґрунтах. І це повинні всі пам'ятати.

Щождо до "Села УКС", то автор цих рядків завжди говорив міністрові Василю Юркс: "Треба збудувати щось гідне українських піонерів, навіть якщо це мало коштувати 10 мільйонів. Коли збудуєш щось мізерне, наші співгромадяни будуть дивитися на нас, з центральної Європи, до яких ти належиш, — згорі, і що з того вийде? А коли збудуєш щось велике, ти покажеш, що Канада шинить величезний вклад українців в її розбудову і поверне їм належну гідність і респект. Йдеться не менше, ні більше — про людські права. Українці йшли до Канади за землею і волею, сподіваючись, що разом з цим дістануть рівність, а вона прийде тільки тоді, коли й українці дістануть відгук від фонди, щоб відповідно показати свій вклад в цю вілну канадську землю, які вже давно стали — рідними".

СЕЛО УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ В АЛЬБЕРТІ

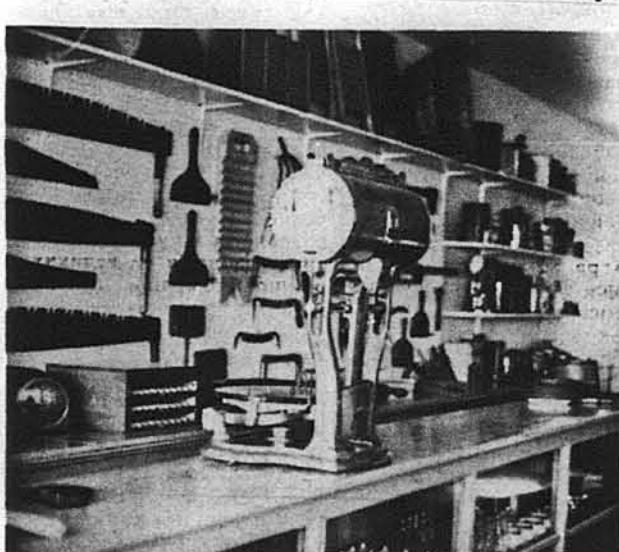
Фотомонтаж Романа Сохан
(До репортажу Петра Саварина „Село Української Спадщини в Канаді“)

Вуличка в Селі Української Культурної Спадщини: крамниця залізного знаряддя з міста Восток (1930), харчова крамниця з Лузан (1912), фотографічне студію Федорука і каварня зі Снятина (сучасної будови) та український фермерський дім з Нового Кисва (1919).

Бюст Сер Вільфрід Лоріс, прем'єр-міністра Канади 1896-1911, з підписом „за його відданість еміграції українців до Канади“

Вага та різне знаряддя у крамниці „Восток Гардвер“

Рід трактора, що його вживали українські поселенці в степових („прері“) провінціях

Український фермерський дім з Нового Кисва

Пам'яті лицаря-борця інж. Козьми Кузи

Відають у вирій наші лицарі-борці за Україну... Все менше і менше є їх довкола, з нами... Ось наспіла сумна вістка, що відійшов у вічність сотник 3-ої Залізної Гарматної Бригади бл. п. інженер Козьма Кузь. Далеко від своєї омріяної України, далеко від рідного Поділля, далеко від великих скупчень українців на чужині — у Фініксі, Арізоні. На шість останніх хвилин його життя проминули на руках найближчої людини — дружини Стефанії.

Сл. п. Козьма Кузь народився 14-го липня 1893 р. в с. Кадівцях, Кам'янецького повіту на Поділлі. Він закінчив гімназію в Кам'янці Подільському і фізико-математичний факультет університету св. Володимира в Києві. Під час 1-ої світової війни він служив у царській російській армії, як старшина-гарматчик. За українських часів присягнув до армії УНР, з якою ділив долю і нещасття нашої Визвольної Боротьби. Він був добрим старшиною — мужнім і стриманим, його цінили і старшини, і козаків. 1920 р. він перебував у складі славної 3-ої Залізної Стрілецької Дивізії під командуванням ген. Олександра Удовиченка, з якою в кінці р. 1920 опинився в таборі інтернованих в Каліші, Польща.

Сл. п. сотник Кузь, тоді ще поручник, не був говірким і погляд його, здавалось, більше був звернений всередину, до себе, ніж на зовнішній світ. Але коли в таборі надійшов час іти в рейд в Україну в р. 1921, він був одним з перших, що зголосився. Це не було позування чи

захоплення, що може легко спалахнути і швидко згаснути. Ні, це був свідомий акт виконання своєї повинності — воїна і українця. Ледяний Рейд Армії УНР у листопаді 1921 р. обернувся в болочу трагедію фізичної поразки, давши водночас вікопомну перемогу духа чиним найвірніших з вірних 359, що впади непереможні під Базарем. Сл. п. Козьма Кузь був один з небагатьох, що їм пощастило повернутись з Ледяного Рейду. Він не шукав співчуття чи слів розради у болі втрати надії на завершення нашої Визвольної Боротьби перемогою і визволенням, він глибоко заховався пекучий жаль втрати бойових побратимів. Щільніше зсунулись брови, міцніше затиснулись уста. Він замкнувся ще тісніше в собі, у своїй самоті. Єдиною його розвагою була гра в шахи, у чому він здобув неабиякі успіхи. А через якийсь час він зник з табору Каліші — на „зелену візу“ він подався до Чехо-Словаччини.

Кажуть, що в Празі він зголосився до тамошньої Політехніки і, як і все, лагідно запитав: „А котрий факультет у Вас тут є найкращий?“ І діставши відповідь — „Електротехнічний“ — сл. п. Кузь коротко кинув: „Ну, то запишіть мене на нього“. Він абсолютував Політехніку в Празі з титулом інженера електротехніка. В часи рр. 1938-1939, незабутні дні Карпатської України він зголосився до праці там — це ж творилась Україна. Але на жаль не було ні часу, ні можливості привласнити там його знання і снагу.

Здавалось, що в Америці можна було б знайти працю і хоч трохи спокою і заслуженого відпочинку. Був час пожити і особистим життям. Він одружився із Стефанією Гавдяк. Вони переїхали до Арізони, бо підтримані роками війни і таборів його життя вимагало зміни підсоння. По р. 1964 астма почала долати на серце, а від р. 1973 долучилася ще і страшна анемія. Сл. п.

сотник Кузь також пам'ятав що він має сповнити ще одну болочу повинність — і він знайшов це мужність і силу зафіксувати хай і гіркоту своїх вражень і переживань у Ледяному Рейді 1921, що були свого часу вміщені у „Вістях Комбатанта“. Поступово слабнучи, сотн. інж. К. Кузь з вірною дружиною доживав у самоті своє колісне бурхливе повне справжнього неафішованого патріотизму і жертвенне життя лицаря-воїна. В ніч з 20 на 21 червня втомлене його серце відмовилось працювати і в дорозі до шпиталю сл. п. К. Кузь помер на руках своєї дружини.

26-го червня 1978 р. сотн. інженер Козьму Кузь поховано в Українському Пантеоні — на св. Андрієвському Українському Цвинтарі в Саут Баунд Бруку, Н. Дж.

Л. Романюк

УКРАЇНСКА СВИТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

ОЛЕНА ЗВИЧАЙНА та МИХАЙЛО МЛАКОВИЧ

ВОРОГ НАРОДУ

ПОВІСТЬ У ДВОХ ТОМАХ
Том перший: Проти Течії. Том другий: Плянета Рабіа.
939 сторінок. Ціна 15.00 дол.
Замовляти: книгарський відділ при „Свободі“, переписавши чек або поштовою переказ, долучивши 75 центів на кошти пересилки.
„Svoboda“, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303

УВАГА! Вже появилася друком два прева. ліві історичні документи:

„Денник Начальної Команди УГА“ і суд над генералом

М. Тарнавським

DIARY OF THE SUPREME COMMAND OF THE UKRAINIAN GALICIAN ARMY

Сторінок 326 — тверда обкла. Ціна 10.00 дол.
Замовляти можна в книгарському відділі при „Свободі“ переписавши чек або поштовою переказ, долучивши 0.75 центів на кошти пересилки.
30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07303
Мешканці стеють Нью Джерсі зобов'язані 5% ставкою податку.

Честерський приклад

У житті кожної людини, а також громади бувають такі моменти, про які ніколи не забувається, вони бо мають фундаментально-творче значення і їх згадується часто в дуже урочистій формі.

День 30-го липня 1978 року буде записаним золотими буквами в житті зногом всім суспільно-громадського діяча Богдана Малецького.

На клантику честерської України, приміщеної поза Честером, що своїм двадцятилітнім існуванням захищила чудові спомини серед українського громадянства Честеру та околиці, яка називається „Карпатська Фарма“, відбулось 30-го липня 1978 року родинне свято, тобто день уродин колишнього бійця славної УПА — Богдана Малецького в колі найближчої родини та кількох друзів та знайомих.

Це свято було повною несподіванкою для Ювілята до останньої хвилини він не знав про те, що йому готували його друзі пані Стела та їхні чотири доні Христі, Дарія, Дана і Віра. Коли простора родинна кімната вщерть заповнилась запрошеними гостями, найстарша доня Христі привезла його з Філадельфії, якого присутні при вході привітали гучним „Многоліттям та окликами „несподіванка...“

До глибини серця зворушений Ювілянт не міг стримати сліз. Після родинного вітання та складання побажань Ювілятові присутні подались на лані просторої фарми, де під розлогими деревами всі провели довгі години, споживаючи різні страви, що їх приготувала родина Ювілята. Після обіду відбулась роздача подарунків Ювілятові.

Найбільше зворушливою була хвилинка, коли підписаний в коротких словах змалював життєвий шлях Ювілята, зокрема зупиняючись на роках його перебування в рядах безсмертної УПА і при тому вручив йому поштову фотознімку-портрет з часів перебування Ювілята в рядах УПА.

Відслонення цього маєстатично виконаного портрета, що зображує неначе живого Воїна Борця за волю свого народу в рядах УПА, так зворушило Ювілята, що ясні і

Богдан Малецький

негайно сльозили зриси його обличчя, а сила зворушення так потрясла присутніх, що й на їх очах показались сльози...

Перед закінченням цього родинного рідкісного свята доня п-ва Малецьких Христі звернулася до присутніх, прохаючи увіковічнити цю радісну подію збіркою фондів на оборону політичних в'язнів, які ще й сьогодні караються по російських тюрмах та казематах за ту саму Ідею, за яку колись боролися її батько, сьогоднішній Ювілянт.

Горстка присутніх негайно відозвалася на прохання пані Христі, склавши на її руки суму 136.00 доларів, що їх підписаний переслав до Комітету Оборони Мороза у Філадельфії на руки пані У. Мазуркевич.

Пожертви склали по 20 доларів — Богдан Малецький, Тарас Івасів і Петро Оконський; по 10 дол. — Роксолія Мак і Мирослав Мак; по 5 дол. мгр Володимир Сич, Степан Рустарк, Еля Немець, пані Богачук, пані Матійків, Стелла Рустарк, Йосиф Мак, Модест Івасів, Ст. Рустарк, Дмитро Матійків, Степан Стеців та 1.00 дол. Р. Мішурак. Присутні з великим ентузіазмом склали свої пожертви на так благородну ціль.

По відчитанні збіркової листи, Ювілянт подякував присутнім за їхні пожертви та просив в своєму заключному слові все пам'ятати про Воюючу, але не скорену Україну та допомагати їй всіма доступними засобами.

Мгр Володимир Сич

Замість квітів на свіжу могилу мого Дорогого Товариша
сл. п. Осипа Тарашука
що помер 11-го червня 1978 р. в Торонті, Канада,
складую 30.00 дол.
на Український Науковий Інститут
Гарвардського Університету.
Дружині і Родині складаю щирі співчуття.
Мирослава ПАСТУШЕНКО

Союз Українських Купців і Підприємців у Філадельфії, Па.

ділиться сумною вісткою із своїм Членством
і Українською Спільнотою,
що дня 14-го серпня 1978 року, передчасно,
відійшов у Вічність на 55-му році життя

БЛ. П. ОЛЕКСАНДЕР БАДУЛЯК

активний член СУКІП і бувший воєк 1-ої УД УНА
та довголітній підприємець у Філадельфії, Па.
Покійного поховано 18-го серпня 1978 року на
цвинтарі у Факс Чейсі, Па.

Опечалений Шановний Родині складаю щирі співчуття.
Управа СУКІП у Філадельфії, Па.

Ділимося сумною вісткою, що 22-го серпня 1978 року
в Манчестері, Н. Г., по довгій і важкій недугі,
заосмотрений Найсвятішими Тайнами відійшов у Вічність

БЛ. П.

ВОЛОДИМИР СЕРДЮК

нар. 1905 р. в Глубичку Великим, пов. Тернопіль,
Зах. Україна.

Горем прибиті:
дружина — ПАРАСКЕВІЯ
донька з зятєм — ІВАННА і ІВАН
АРТИМОВИЧ в Україні

внуки:
ЮРІЙ АРТИМОВИЧ з дружиною
КАТЕРИНОЮ в Україні
УЛЯНА АРТИМОВИЧ в Україні

Ближча і дальша Родина в Канаді,
Україні і Польщі
Просимо про молитви.

УКРАЇНСКА СПРАВА...

(Продовження зі стор. 2-ої)

1. Зуміти серед нас встановити інтелектуальну та політичну консолідованість, якою ми повинні заимпунувати не лише польському, а взагалі чужинському світові своїм фаховим підходом до справ політично-державницького порядку, одностайністю державницького думання, щоб зуміти поставити українську політичну проблему у відповідній площині та з адекватною концепційністю. Щоб це створити, потрібно селективно скомплетувати гурт нашої ідейної молоді, яка була б рішана присвятитися вивченню всієї істотності української державної проблеми в історичному, економічному та міжнародному аспектах.

2. Простудіювати всю складність наших взаємин із сусідніми Українці державами чи народами, випрацювавши згодом нові тези чи заложення, які були б частиною української державницької програми в реєстрі закордонних стосунків із національно-державницькими представництвами або центрами.

У нас немає вже часу на безплідні дискусії, коли наріз в розгарті боротьби за своє навіть біологічне існування та в кращому випадку за задержання гідного місця в крузі держав центрально-східної Європи, в Чорноморському обширі та в крузі світових економічних і політичних потуг.

Українські державники свідомо свого призначення в Європі та в світі. Якщо українська нація це місце частинно осігнула своєю видержливістю, у змагу за всесторонність фахового знання, набувши досвід, як жити та бути, розуміючи російське великодержавницьке думання та за сучасне місце в цій власній імперіальній машині, заплатила за цю позицію страшними біологічними жертвами, наша нація аж ніяк не може та

і не сміє резигнувати із свого позитиву. Найвища пора, щоб цю істину наші українофіли-політики врешті зрозуміли, гідно сприйняли та почали дивитися на українську справу не через призму 30-их років, а по сучасному, не зважаючи на факт денационалізації чи інтернаціоналізації та тенденційності індивідуалізації кожного українця із пристосованим думанням до обставин та часу.

Однак пізнання української сутності польським політичним світом на заході, а то й в сучасній Польщі, можливе лише за приміненням тяжкої студійної праці, яку всегранно пройшли в поперсальній Польщі західні українці на Волині, Холмщині, Поліссі та в Галичині, відчувши всю польську політичну „делікатність“ та нюанси польського поступовання.

Ясно, ми можемо дозволити собі на інвестицію часу та інтелектуальної активності в польській українознавчій студії, але з розрахунком на прибуток, чи інакше кажучи — поплатність. А покищо, польській стороні слід пам'ятати, що український товар на міжнародному ринку не лише має свою ціну, а навіть дорожче, то ж то буде першим чи кращим його покупцем цей, зможе забрати з українського ринку кращий якість продукту та залишити польському політичному бізнесменові все вже перебрано, або зменшити всі польські шанси до мінімуму. З цим власне повинна рахуватися польська політична еліта та не витрачати часу на безплідні роздумування і зайві калькуляції.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УН Союзу!

Увага! АСТОРІЯ І ОКОЛИЦЯ! Увага!
Управа Суботньої Школи Українознавства
ПРИ ЦЕРКВІ ЧЕСНОГО ХРЕСТА в АСТОРІІ, Н. Й.

повідомляє Шановних Родичів, Учнів
і всю Українську Громаду, що

НАВЧАННЯ В ШКОЛІ

починається
9-го вересня 1978 року

Службою Божою о 9-й год. ранку в церкві Чесного Хреста в Асторії, а відтак відбудуться вписи до клас і всі ближні інформації про навчання.

УПРАВА РІДНОЇ ШКОЛИ

